

esetén el is vezette azokat valamely új otthonba. Gyakran előfordult az, hogy a nőstényrökát elfogván, a kanróka a fiatalokat elszöktette. — Tudjuk, hogy a nőstényröka néha 9—11 kölyköt is vet és vaddús vidéken érhető, hogy azokat a kan nélkül is eltarthatná; — ámde vadszegény vidéken nagyon is szüksége van a kan segítségére, hogy a család szükségét ne szenvedjen, — és az apa a legnagyobb buzgósággal meg is felel ez iránybani szülei kötelmeinek, amiről egy kis utánanézés révén könnyű meggyőződést szerezni. — Persze, ha a kanróka kölykezés előtt elpusztult, hiába várjuk a lyukhoz — s így azt gondolhatná az ember, hogy a rókaapa hűtelen családjához s a fiak nevelésében stb. nem vesz részt. Volt eset, hogy egész nap lest álltam s nem jött egy öreg sem a lyukhoz, — de este biztosan eljöttek s érdekes, hogy az öregek közül, amelyik előbb érkezett s veszélyt érzett, ugatással értesítette a másikat. — Szóval megczáfolhatlan tény az, hogy a kanróka a legjobb családapa, szereti, ápolja, eteti, sőt alkalmilag meg is védelmezi családját. Vadászüdvözzettel! *Perbál*, 1901. márczius 3.

Kormány Mihály,
magy. kir. erdőáltiszt.

*

T. Szerkesztőség! Reflektálva »A Természet« XIII. számában közzétett felhívásukra, tapasztalataim alapján én is mindenben osztom ama nézetet, hogy a kanróka egyike a leghűségesebb, legragaszkodóbb s leggondosabb családapáknak az állatok között. Táplálja fiait, de sőt a kölykezés napjaiban párját is s állandóan őrködik családjának biztonsága felett. Nem egyszer lőttem le kanrökát akkor, midőn konczzal szájában a rókalyukhoz érkezett, Vadászüdvözzel! *Gödöllőn*, 1901. márcz. 8-án.

Plecker Alfons,
m. kir. erdőáltiszt.

*

T. Szerkesztőség! Van szerencsém tudatni, hogy múlt évben *Kosztics Labud* úrral egy rókátanya kiásása alkalmával 6 fiatal s az öreg nőstényröka mellett az *öreg kanrökát is ott találtuk* s együttesen a többivel együtt kiástuk a rókalyukból. Tisztelettel! *Budapest*, márczius 3.

Vacsula Rezső.

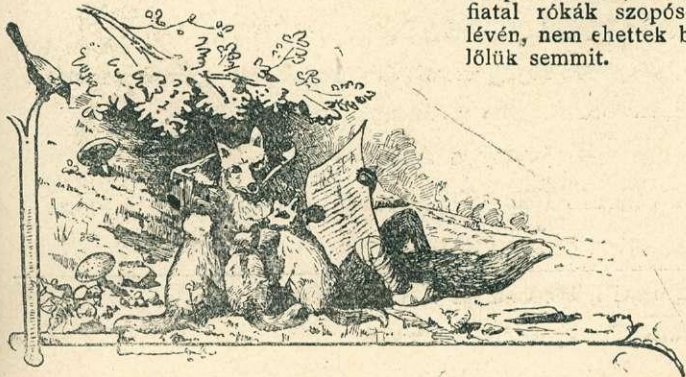
*

Szűcs József, a gödöllői kir. udvari fácános fácánőre egy hosszabb levélben — melynek leközöléséhez azonban nincs elég terünk, — szintén ama tapasztalatának ad kifejezést, hogy a kanróka szorgalmasan táplálja fiait, eleséget hord a rókalyukba s egyáltalában a leghűségesebb, leggondosabb családapának mutatkozik.

*

»Segít-e a kanróka a szukának a kölykek táplálásánál?« — ily cím alatt a »Vadászlap« folyó évi 6-ik számában a következő közlemény foglaltatik: Sokszor felmerült már az a téves hit, hogy a kanróka nem segít a szukának a kölyköket táplálékkal ellátni s azt teljesen a szukára bizza. Egyik német szaklapban alaposan meg van czáfolva ez a bahit. Ugyanis Braunschweigben H. erdőtanácsos egy oly kotorek kiásásánál volt jelen, melyből a szukát három nappal azelőtt ellőtték s ebben nem kevesebb, mint 22 fiatal nyulat találtak. Hogy az öreg kan három nap alatt hordta össze ezt a nyúlmenyiséget, ahhoz kétség már azért sem férhetett, mert valamennyi nyúl érintetlen

állapotban volt, mert a fiatal rókák szopósok lévén, nem ehettek belőlük semmit.

TUDÓSÍTÁSOK.

T. Szerkesztőség! Kedvelt kanái madaram divánom végénél egy asztalkán elhelyezett kalitkában lakott. Az idei szüniidőben történt, hogy feltűnt madárkám roppant étvágya. Napjában háromszor-négyszer kapta teli vályúját s mindig üres volt. A füttyülést abbahagyta s napjában több ízben félelmet jelző hangon sipákolott. Sokáig nem kutattam a dolgot, míg végre is felköltötte kíváncsiságomat és figyelni kezdtem. Következő reggel, midőn a takarítás befejezéseül a mandika is enni kapott, nem engedtem elsötétíteni a szobát s én a szomszéd szobában figyeltem. Madaram nemsokára sipítani kezd — én kinézek — hát egy kis szürke egérke éppen felugrik a diványra, annak karján az asztalkára, kicsi orrával lifelé fordítja a vályú ajtaját s kezd lakmározni a kendermagból. A madárka szárnyverdeséssel és sipákolással igyekszik megvédeni tulajdonát — de hiába. Az egeret mit sem zavarja haragja — hanem nyugodtan falja az eledelt. Ez érdekes látni valót még kétszer engedtem megismételni — tanuk jelenlétében — s azután a czicza tön igazságot. Mandim azóta kevesebbet eszik, de többet füttyül.

Dr. Á. G.

T. Szerkesztőség! A »Vadászlap« f. évi első számában egy közlemény jelent meg »Szakirodalmunk érdekében« címmel, ifj. Bartal Aurél úr tollából, a melyben a nevezett t. cikkíró elpanaszolja azt, hogy szakférfiaink mily közömbösek szakirodalmunk irányában. És hogy vajmi kevesen vannak azok, kik tapasztalataikat papírra vetve, egyik vagy másik szaklapban közzé teszik. Engedje meg a tiszt. szerkesztőség, hogy egyet-mást ebben a lapban elmondva, én is osztalokozzam a fentemlített cikkíró nézetiben. Bizony ha mélyebben elgondolkozunk rajta, elszomorít bennünket az, hogy a művelt nyugati államokkal szemben mennyivel hátrább vagyunk mi szakirodalmunkat tekintve. Nem akarom Bartal úr szavait lemásolni. Csakis azt fűzöm még hozzá, hogy azok a szomorú állapotok nemcsak a vadászati szakmában vannak meg, hanem egyáltalában az egész szakirodalmunkban. Lapozzunk csak végig egy pár szaklapot. Mit találunk benne? Lehet, hogy szép és nemes dolgokat is. De bizony ritkán találunk benne oly cikkeket, amelyekben egyik-másik szaktekintélyünk sorolja el gyakorlati ismereteit. És kik annak az okai, hogy csak ritkán olvashatunk ilyen cikkeket? Talán a szerkesztők? Oh korántsem. Hanem igenis azon szakférfiaink közömbössége, akik hivatva volnának szakirodalmunkat fellendíteni. Akik ahelyett, hogy tapasztalataikat papírra vetve, egyes szaklapokban közzé tennék, azt gondolják: »Hisz én úgyis tudom, más meg boldoguljon, ahogy tud.« Hát biz az elég szomorú dolog, hogy vannak egyesek, akik így gondolkoznak. No de talán majd másképp lesz. Bizony egy szakférfiúnak közleményeit, aki tapasztalásból beszél, többre becstülöm, mint egy-egy egész könyvtár szobatudósok által írt művet. Szép a tudomány úgy a theoria, mint a praxis terén, de hát egyik a másik nélkül meg nem állhat. Egyik kiegészíti a másikat. Fel tehát idősebb szaktérfaink! Ragadjatok tollat mindnyájan, kik arra hivatva vagytok. Emeljétek fel szakirodalmunkat olyan magasra, hogy a külföld irigykedve nézzen reánk. Mondjátok el közvetlenül szerzett tapasztalataitokat a szaklapok hasábjain, már csak azért is, hogy az ifjabb generáció mint drágaságot elhelyezhesse ismereteinek tárházába.

Bécsy Vilmos.

IRODALOM.

ÁLLATVÉDELEM. Ily czímen új szaklap indult meg Budapesten a múlt hónap közepén Monostori Károly szerkesztésében és Grimm Gusztáv kiadásában. Az ügyesen szerkesztett, havonként megjelenő szaklap egyszersmind hivatalos közlönye az »Országos Állatvédő Egyesület«-nek. Eddig Magyarországon a kolozsvári állatvédő egyesület igen jól szerkesztett »*Állatok védelme*« című lapja, *Bányai Elemér* szerkesztésében, volt az egyedüli szakorganum s most az ország fővárosában, Budapesten

indult meg egy hasonló irányú lap, melynek programja ugyanegy az említett lapéval: szolgálni az állatvédelem ügyét, terjeszteni az állatvédelmi eszméket. Az »*Állatvédelem*« második, február havi száma is megjelent már és pedig ép oly változatos és gazdag tartalommal, mint az első szám volt, sőt több ábrával is van illusztrálva a hasznos és szórakoztató füzetke. A lap előfizetési ára az »Országos Állatvédő Egyesület« tagjai számára évenként 2 korona, a nem tagoknak 4 korona. Szívesen üdvözljük a magunk részéről is az új szaklapot s szívből óhajtjuk, hogy a nemes cél elérésére, az állatvédelmi eszméknek terjesztésére irányuló buzgó törekvését fényes siker koronázza.

AQUILA a Magyar Madártani Központ folyóiratának „Ez évi 1-2. számát a napokban bocsajtotta közre a központ illusztris főnöke s egyben a folyóirat szerkesztője: Herman Ottó. E szám mind tartalmára, mind illusztrációira nézve egyike a legértékesebbeknek s legkiválóbbaknak. Valóban remek, sőt pompásak azok a rajzok, melyek Kleinschmidt Ottó a „Falco Hierofalco alakköre“ című cikkéhez mellékelvél, mely egyszerűen még a lap élén álló közlemény a kettős füzetben Ezenkívül még 9 nagyobb szakdolgozat foglal helyet e füzetekben, melyek közül különösen a »Központ«, Chernel és Almássy dr. dolgozatait emelhetjük ki a jeles dolgozat-gyűjteményből. — Ezuttal a »Központ« beléletéből megemlítjük, hogy a Magyar Ornithologiai Központ az 1901. év január elsejével a m. k. vallás- és közoktatásügyi ministerium ügyköréből a m. k. földművelésügyi ministeriumba ment át, a hol a kir. meteorologiai központi intézet, a Rovartani, a Magvizsgáló- és az Ampelografiai állomások is vannak. Erre a változásra maga a »Központ« is törekedett és dr. Darányi m. k. földművelésügyi minister részéről a legkétségteljes felvételt és támogatást találta. Tudva van, hogy dr. Darányi minister volt az, a ki Chernel István nagyszabású ornithologiai művét létrejönni segítette s a kinek köszönhetjük a Herman Ottó tollából nemsokára kikerülő »Madarak hasznossága és károsága« című népszerű műnek kiadását, szóval a ki mély belátásával az ornithologia terén úgy a tisztán tudományos, mint a gyakorlatias irány felkarolásával elévülhetlen érdemeket szerzett.

MAGYAR ERDÉSZ, erdészeti és vadászati szaklap, szerkeszti Imecsfalvi Imecs Béla főerdész Borsod-Apátfalván. Első évfolyam I-ső szám. Igen szépen kiállított szaklap. — A magyar erdőtiszták közt nincsen senki sem, a ki büszke ne volna arra a fényes multra, amely úgy az Országos Erdészeti Egyesület, mint az »Erdészeti Lapok«-hoz fűződik. Mindnyájan hálával gondolunk az egyesületet alapító, oly hatalmas fejlesztő és fentartó férfiakra, kik ezen tetteikkel a magyar erdészet alapját is megvetették. Ez a biztosan megvetett alap nagy kincsünk, mert ez tette azt lehetővé, hogy a magyar erdészet oda fejlődött, a hol ma áll s kivívhatta a külföld teljes elismerését. Ez az elismerés ne arra késztesen bennünket, hogy eredmény lévén, megállapodjunk, hanem arra serkentsen minden, az egészségnek jólétéért és erkölcsi diadaléért buzgólkodó erdész, hogy az elismerést a közjó és szaktudomány terén vállalt munkálkodással viszonzhassa. Az »Erdészeti Lapok« volt eddig az egyetlen organum, a mely köré sorakozhattak eddig az erdészirok s az a magas színvonal s azok a kiváló cikkek, a melyek megjelentek, tanubizonyságai annak, hogy a magyar erdészet terén a munkakedv és képesség nem hiányzik. De az »Erdészeti Lapok« ugyanis, mint az Orsz. Erd. Egyesület közlönye, hivatalos jellegénél fogva csak megszabott keretek között mozoghat s a gyakran halmazzá gyűlő közlemények mellett a tulajdonképeni szakirodalomnak megfelelő tág tért nem adhat; a

szakkérdések kívánatos arányú megvitatásának pedig nem is juttathat minden alkalommal helyet és mivel havonként csak egyszer jelenik meg, a faeladási és pályázati hirdetményeket gyakran csak megkésve hozhatja az érdeklődők tudomására. Mindezeket összefoglalva, kitűnik, hogy egy új szaklapnak van jogosultsága, mert szükségletet pótol és ha ezt teszi, meglesz a haszna is.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. Gy. Olyan új törvény, vagy ministeri rendelet nem létezik, a mely a vaddisznó vadászatát márcziusban tiltaná; hogy pedig ezentúl már április elsejével felszabadulna a nyúl-vadászat hazánkban. — még elképzelni is abszurdum! Azt a zsebnaptárt, melyben ezek a törvényhamisítások foglaltnak, többféle okból ismerni szeretnők; vagy talán a címét mondaná meg az a pénzügyőr úr s hogy hol kapható? Szíves-n vennénk s nagyon kérjük ez ügyben való szíves tudósítást.

P. K. Lapunknak kivétel nélkül ismert művész illusztrátorai vannak. Az inicziálék többnyire Félegyházi Gyula művészi rajzónja alól kerülnek ki, — és tényleg igazsága van Önnek: ezek a rajzok minden tekintetben kiállják az összehasonlítást a híres német és francia inicziális illusztrációkkal.

L. F. Sárd. A Kropacek-féle csendőrségi karabély minden katonatiszti felszerelő-üzletben megrendelhető. Különböben ez a karabély nem vadásznak való s mint vadászfegyvert nem ajánlhatjuk.

U. S. Az aczél- és damasztcső használhatóságáról legközelebb írni fogunk. Előre is mondhatjuk azonban, hogy mi (és valószínűleg minden szakember) a damaszt-cső mellett foglalunk állást. Azonban a füstetlen puskaporokhoz vastag aczélcső való.

F. K. Legközelebb egy jegyzéket fogunk közölni a belga fegyvergyáros czégekről.

K. S. Kérdésére lapunk j-len számában megkezdett cikksorozatban megkapja a kívánt feleletet.

R. M. Bársony István és Lakatos Károly könyveit ajánlhatjuk. Ennek a két írónak a munkái képviselik az eredeti magyar vadászati szép- és szakirodalom kultuszát. A könyvek nálunk is megrendelhetők.

I. B., N. V. és F. T. uraknak. Verseiket nem használhatjuk; egyáltalában, tekintettel lapunk irányára, verseket csak kivételesen (házi poétáinktól) közlünk. Kéziratok visszaküldésére nem vállalkozhatunk.

Telivér setter vizslák. „Brion of Szent-Endre“ többször-díjazott, direkte Lowerack tenyésztéséből leszármazott setter kantól s „Gumpeline-Lolá“tól öt I-ső, két II-ik s három tisztelet-díjat (úgy is, mint a kiállítás legszebb settere) nyert. eredetileg Solm-féle tenyésztésű setter nőstényből, 3 darab 2 hónapos, erős, sötétszínű pompás kölyök, darabonként 60 frt. árban eladó. Ritka pedigreejük velök adatik. Szíves megkeresések Craus Géza Aladár m. kir. erdészhez kéretnek Nagy-Sinkre, Erdély. Ugyanitt eladó olcsón „Waldmann“ díjazott, lovag Suhanek tenyésztésű, 3 éves kan tacsók. 2-3

Eladó egy teljes lovagló-felszerelés urak részére; finom angol gyártmány, igen jó karban, fél áron, vagy cserébe fegyverért. Czim a kiadóhivatalban. 2-3

Eladó egy tescheni 450-es express, két pár csővel és fegyverekkel, igen jó karban, fél áron. Czim a kiadóhivatalban. 2-3

FOTO-CZINKOGRAFIAI MŰINTÉZET.

MŰTÖRSZETS SOKSZOROSÍTÁSOK.

Clichék folyóiratok, könyvek, árjegyzékek és tudományos művek számára.

Kitűnő kivitelben, legjobb módszerek szerint előállítva.

— Jutányos árak. —

Czim csakis: BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 30. szám.

TELEFON: 18-99.

„A TERMÉSZET“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

5312 901. Nyomatott M. Arkovits és Gara-nál, Budapest, Lázár-utca 13.